

Література:

1. Strategic Group Sofia future strategies for Ukraine. URL : <http://sg-sofia.com.ua/naporoge-sherbina> (дата звернення: 24. 01. 2022).

СТАН СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ І ТЕМПИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

В. А. ХУДАВЕРДІЄВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Руйнівна соціально-економічна дія пандемії COVID-19 найближчими роками буде гостре відчуватися практично у всьому світі. Надійне і стійке відновлення світової економіки, на думку експертів Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), можливо лише в тому випадку, якщо будуть забезпечені відповідні нинішньому складному положенню інвестиції в економічну, соціальну і кліматичну стійкість на планеті. Про це йдеться в доповіді, підготовленій економістами ООН. У 2020 році світова економіка скоротилася на 4,3%, що свідчить про збільшення цього показника більш ніж у два з половиною рази, у порівнянні з глобальною фінансовою кризою 2009 року. Очікуване в 2021 році помірне відновлення у розмірі 4,7% навряд чи компенсує збитки попереднього року, мовиться в обнародованому сьогодні Всесвітньому економічному звіті ООН. 12,7 трильйонів доларів, витрачених на екстрені заходи по стимулюванню світової економіки, на думку експертів ООН, змогли запобігти новій Великій депресії. Проте різка невідповідність в розмірах пакетів економічної допомоги, що реалізуються в розвинених країнах, і країнах що розвиваються, поставить їх на різні траєкторії відновлення, підкреслюється в звіті [1].

Державні витрати, спрямовані на стимулювання економіки, у перерахунку на душу населення, в розвинених країнах минулого року були майже в 580 разів вищі, ніж в найменше розвинених країнах, хоча середній дохід на душу населення в розвинених країнах був лише в 30 разів вищий, ніж в бідних державах. Така різка нерівність, на думку авторів доповіді, підкреслює про необхідність тіснішої міжнародної співпраці, включаючи полегшення боргового тягаря найуразливішою групою країн. У свою чергу визначена вище залежність звертає увагу на серйозний пробіл у визнаному і дотепер «розхожому» реєстрі ключових екзистенціальних погроз, яким доводиться протистояти, якщо прийняти курс на реалізацію пріоритетів стійкого розвитку. Перш за все, повинно акцентувати увагу на поглиблення циклічного спаду в світовій економіці. Він назрівав неабиякий час і вже 2019 р. зазнав песимістичних прогнозів щодо цього питання [2]. Зупинка багатьох підприємств і фірм через падіння платоспроможного попиту, або з метою запобігання масовому зараженню персоналу і клієнтури, обмеження або навіть припинення мобільності товарів і робочої сили, вилучення капіталів з

інвестиційної сфери, різке зростання витрат на потреби санітарії і охорони здоров'я – все це помножило деструктивний ефект в економіці, переводячи глобальну кризу в розряд екстраординарних. Прогнози, що з'являються практично щодня, «грають на пониження». Наочним прикладом став традиційний прогностичний випуск британського журналу The Economist, що вийшов в кінці 2019 р. На 2020 р. передбачалося зменшення приросту ВВП для Китаю до 6%, для США і Єврозони – до 2% [2]. Якнайгірший прогноз приведений для Єврозони – мінус 9% [3].

Спираючись на підсумки Організації Економічної Співпраці та Розвитку (ОЕСР), Міжнародного Валютного Фонду (МВФ) і структур ООН, доводяться наступні цифри по зміні ВВП: для світового продукту – скорочення на 4,4%, для США – на 4,1%. Для країн, що розвиваються, в цілому – зменшення на 3,3%. Зменшення ВВП Латинської Америки – 7,7%. Позитивний приріст залишається у Китайській Народній Республіці (далі - КНР), і то лише на мінімальному рівні – 1,9%. Отже, до розгортання пандемії більшістю експертних оцінок передбачалося зниження темпів економічного зростання, але все таки збереження його в зоні позитивних значень. З приходом пандемії відбувається однозначне переміщення (за винятком КНР) на полі негативних показників. Зрозуміло, що посилення кризи пандемією означало скорочення резервів, які могли б призначатися для ціле направлення на стандарти стійкого розвитку [4].

Декілька останніх років в світовій економіці спостерігалася заборона процесів глобалізації, що сприймалася як альфа і омега сучасності. Найнаочніша ілюстрація – пониження темпів приросту обсягів світової торгівлі до темпів приросту сукупного світового виробництва. Перевага перших відносно других протягом декількох десятиліть безапеляційно свідчила про поглиблення інтернаціоналізації господарських процесів. Напередодні пандемії склалася зворотна картина. Пандемія лише додала прискорила негативні дії, зупинивши трансграничні переміщення товарів і послуг, а також пасажирські потоки. Травневий номер журналу The Economist відреагував на цю реальність оглядовою статтею під красномовною назвою: «Гудбай глобалізація». Автори статті вважають, що в поточному році скорочення світової торгівлі складе, як мінімум, 10% і при подальшому погіршенні кон'юнктури може знизитися до 30% [5]. Втім, результати глобалізації на попередньому етапі сьогодні не перекреслюються повністю. Так, процес зупинений, а в деяких напрямках пішов назад. Постпандемійна перспектива, очевидно, визначатиметься не всебічним протекціоністським демонтажем (на хвилі негативних подій), а переформатуванням глобальних і локальних процесів.

Література:

1. World Bank. The Impact of COVID-19 on Education – Recommendations and Opportunities for Ukraine. URL: <http://www.worldbank.org/en/news/opinion/2024/04/02/the-impact-of-COVID-19-on-education-recommendations>.
2. The World in 2020. London, The Economist, 2019. 142 p.
3. CEPAL, Balance preliminar de la economía de América Latina y el Caribe. Santiago de Chile, 2020. Diciembre de 2020, p. 11, 12, 23.

4. Davydov V. M. Determinatsiya razvitiya Latino-Karibskoi Ameriki. Sopryazhenie global'noi i regional'noi problematiki [Determination of Development of Latin America and Caribbean Area. Conjunction of Global and Regional Agenda]. Moscow, ILA RAN, 2016. 72 p.

5. Goodbuy globalization: The dangerous lure of self-sufciency. The Economist, May 16, 2020. URL: <https://www.economist.com/weeklyedition>.

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ЕФЕКТИ І НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ COVID-19

В. А. ХУДАВЕРДІЄВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування

К. М. БУКІВЧЕНКО, магістрантка

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Владно вторгаючись в наш життєвий простір, проникаючи в пори людської популяції, пандемія COVID-19 спричинила широкомасштабну, глибоку і швидкоплинну дію на господарську практику, на суспільно-політичну активність, на систему трансграничних комунікацій і міжнародних відносин в цілому. Більш того, вона змінила наш спосіб життя, саме буття мільярдів людей. Повідомлення і коментарі на тему коронавірусу заповнили ЗМІ і простір Інтернету. Якщо порівнювати популярність запитів «global warming» і «COVID-19» по всьому світу по пошукачу Google Trends, то пік популярності запиту по темі глобального потепління припаде на період 27 січня – 2 лютого 2019 р. Ослаблення популярності цієї теми починається з березня 2020 р. Тоді показник популярності запиту “COVID-19” злетів з 11 пунктів (7–8 березня) до 100 (22–28 березня). За один день 11 березня 2020 р. набралось близько 20 млн. згадок термінів, пов'язаних з коронавірусом, за даними аналітичної платформи Sprinklr; і близько 38 пунктів по графіку Google [1].

«Ми переживаємо найважчу кризу у області світової охорони здоров'я і економіки за останні 90 років, – заявив Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) Антоніу Гутерріш, виступаючи на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, який цього року проходить у форматі он лайн. Сумуючи за великою кількістю загиблих в ході зростаючої пандемії, ми повинні пам'ятати, що вибір, який ми зробимо зараз, визначить те, яким буде наш завтрашній день. Зараз нам як ніколи необхідні інвестиції в здоров'я і стійке майбутнє, де людина буде поставлена в самий центр всієї соціально-економічної парадигми сучасного світу» [2].

Розвинені країни, де в поточному році прогнозується зростання виробництва приблизно на 4%, під час пандемії постраждали дуже відчутно: у 2020 році їх економіки скоротилися в середньому на 5,6%. Падіння головним чином відбулося із-за вимушених зупинок на виробництві і у сфері послуг, а також із-за передчасних заходів жорсткої економії, здатних лише ще більш ускладнити положення. Що стосується країн, що розвиваються, то там, згідно оцінкам, представленим у Всесвітньому економічному звіті ООН, спостерігалось менш серйозне скорочення темпів економічного розвитку –